

TÉREY JÁNOS

ORSZÁGOS KÁOSZ (2–3)

(Részletek A Legkisebb Jégkorszak című regényből)

3. Kapualj

Megálltak a kapualjban és haboztak.

Egyelőre nem merték kidugni az orrukat:

Féltek, nehogy leborotválja a szél.

„Megint olyan hideg van, hogy belefagy

Az ember szájába a nyál.

Időre megy, Francikám? – kérdezte a házmester. –

Akkor nem fog percre pontosan beérni.”

„Számítanak rá, Tóni bácsi. Tudja, minálunk nagyüzem van”,

Mondta Franci, fontosan. „Maguknál igen,

De magukon kívül nem dolgozik ilyenkor senki.

Egy hivatal sincs nyitva, alig jön busz. Taxi pedig?

Van, hogy egy órán belül, van, hogy soha.”

„Azt mondják, szünetel az ételosztás a szegényeknek.”

„Éppen most?” „Éppen most, na bumm. Ez ilyen.”

„El vannak látva fagyállóval?” „Naná.

Hallotta a híreket?” „Hallottam, ja – mondta

A házmester, bojtos sapkáját szemébe húzva. –

Maga azért közelebb van a tűzhöz.” „Mondjuk így.”

„Hát akkor azt is tudja, mi jön.” „Nagyjából.”

„Nem lehet, hogy csak ijesztgetnek minket?”

„Többszörös riasztást adtak ki, talán csak nem heccből...

Nyugalom, Tóni bácsi, mi vagyunk a helyzet urai.

A kormány pedig a helyén van.” A házmester

Hamiskásan somolygott: „Radákkal hogy vagyunk?

Maga még mindig hisz a miniszterelnökünkben?”

Kis szünet állt be, a fiatalabbik akart kicsit kivárni.

„Én hiszek. Sőt tisztelem – mondta végül komolyan Franci. –

És elegendő volt a konzervatív központosításból. Magának nem?”

„Jaj, dehogynem.” „És maga mit mond?”

„Én, kérem, azt mondom, hogy Radák erős és Radák kemény,

Ilyet már láttunk – kacsintott Tóni bácsi. – De ő
Nemcsak a saját klikkjére figyel.”
„Ühüm, ühüm. És nem volt elege a liberális hisztiből?
Radák a nyafogás helyett padlóról hozta vissza
A jó öreg szociáldemokráciát.
És hazahozott több százezer kivándorolt fiataalt is,
Nem kényszerítéssel és nem gumicukorral...
És közben ugyanúgy óvja a magyar földet,
Mint az uram-bátyám káderek.” „Ami igaz, az igaz
– Fújt egyet a vice. – Nincs szüksége valamire, szomszéd?
A fűtés, ugye, magánál is rendben?” „Ja.”
„Szenet, fát vett?” „Ne hülyéskedjen már,
Gázzal fűtünk.” „És mi van, ha gáz, áram se lesz,
Világvége?” „Annyira ne kapkodjunk”,
Mondta Franci optimistán. „És mondja,
Bevásárolt?” „Alaposan, még karácsony előtt.
Vettem elég ásványvizet, kétszersültet, vagy öt rekesz sört.”
„Maga kóstolta már a tavalyi törkölyömet?”
„Nem.” „Nem? Akkor azt muszáj lesz.
Persze, az izlandi tűzhányók meg az Etna...
Ezek, Francikám, mind-mind szörnyű dolgok...
A következményeik beláthatatlanok...
Én is éreztem, hogy fokozódik az általános aggodalom,
De azért hókatasztrófára Pesten mégsem gondolt senki,
Pláne ilyenkor, a karácsonyi tagló súlya alatt...”
„Nem gondolja, hogy nagyon is udvarias
Ez a mostani vihar? Megvárja, amíg kipurcan az ünnep...
Csak utána bénítja le a fél várost.”
„Maximum pár napig szokott ilyen hideg lenni, nem hetekig”,
Mondta a házmester. „Hetekig? Ennek mindjárt vége.
Amit maga mond, az majd később lesz...”
„Mikor?” „A következő években. Évtizedekben.
Hónapokig lesz egyfolytában ilyen idő.”
„Akkor mi kihalunk, az tótziher.”
„Maguk? Maguk lehet.”

Franci lélekben már máshol járt,
Bizonyos Labancz Biankára gondolt,
Akinék most ér véget az órája Virányoson.
És ő meg fogja várni... tényleg, le ne kesse,
Ha munkából jön! El kell érnie.

*

Bori csak bámult ki a kocsijából.
Az egész határ el volt torlaszolva.
Sőt jóformán az eget se lehetett látni,
Éppen amiért olyan veszélyesen közel
Került csurig tömött hófellegeivel –

A dunai rianások és lékek fölött pára gomolygott.
A vörös Nap lassanként fölkapaszkodott a hegyre,
A kacsakaringózó mellékutcák fölé,
Amelyek nyáron sétára csábítottak
Váratlan, nyájas zugaikkal, zöld hasadékaikkal,
De most igen zordnak tűntek,
Amikor átfújtt rajtuk a fagyos szél.

Száraz hó sodródott a pesti sík fölé,
Oszlopokba kavarodott, tejfehér hengerben örvénylett,
Aztán hirtelen elvesztette lendületét,
És leülepedett. A keleti szél
Jócskán otthagyta nyomát a havon:
Tegnap a Normafánál a tüskés bozót nyikorgó szárai körül
Hógallérok támadtak, ez is lenyűgöző látvány volt;
Ma pedig a Denevér-völgy oldalában
Keletkeztek dermedt fodrok,
És itt-ott vizenyős tar foltok,
Fonnyadt cipóként domborodó,
Sárga fücsomók bukkantak elő.

Joó Bori kiszállt a kocsiból, az árok peremére lépett.
Két perc múlva úgy festett a szél prédájaként,
Mint egy eszkimó asszony, a tollkabátjában meg a körpérmjében.

Látta, fagyott verebek és szarkák
Teteme hever a völgy legalján. Több száz vagy ezer.
A sárga-fehér mellényes természet- és polgárőrök,
A kik minden reggel őrzáratoznak arra,
Egész évben felügyelve az itteni, értékes gyepfoltot
– Ezt a kincset a hegy kamaszkorából –,
Ők jelentették a hatóságnak a tömeges madárhalált.
Ilyet még nem láttak soha, ők sem.

Még titok volt, de Borinak volt kapcsolata a rendőrségnél.
Úgy döntött, hogy az Esti Kurírnak fotóz és ír egy riportot.
Ez oda nem fog beférni, látta rögtön,
Ezt nem bírná el az ottani puhapapír.

4. Szibéria

Radák miniszterelnök jó darabon
Letakarított utakon kígyózott föl a hegyre
Dögös fekete terepjárójával.
Sokáig azt hitte, hogy semmi különös,
Túloznak a jelentések. Mindig ez a magyaros rinyálás!
Mégis, mi van ezen csodálkoznivaló?
A Svábhegy az rendes középhegység elvégre is,
Lassan meg lehetne szokni a hátrányait.
Próbálta ehhez tartani magát,
De ott fönt valóban megrázó volt a látvány.
„Szibéria – suttogta önkéntelenül. – Szibéria.”
Tudta, hogy péntek óta az Eötvös úti víztorony körül
Fordul a 21-es busz. Nem megy tovább, mert lehetetlenség vol-
na.
Tudta, hogy kordonnal zárták le az autótutat a Normafára,
Mert a víztorony után alpesi hóvilág jött.

Radák főleg az övéhez hasonló, bár az övénél
Szerényebb terepjárókat látott az úton,
Azonkívül egy-két ferge hómobilt,
Amelyek hátán huszonéves aranyifjak iparkodtak
Hegyen lakó szerelmeikhez;
És autók közül csupán extramagas tengelyűeket látott,
De most azok is alig bírták a változékony terepet,
Úgy csúszkáltak, zuhantak ide-oda az úttesten,
Keresztutcánként jobbra-balra,
Veszélyes kanyargásokkal a hómeredélyek közt,
Mint félig kiütött részek.

Csupán a darázshangon zümmögő,
Lomha motoros szánok siklottak előre;
Dzsippel Radák is csak a keskeny sávot nyitó,
Olajzöld hóékék és egy masszív, lánctalpas
Hókotró nyomában tudott haladni,
Amely a csúcsra felzörögve
Havat taszított az út két oldalára.

A régimódi, buzogányfejű víztoronytól
Egész a Jánoshegyig zárva volt a hegy.
Az élet a síparadicsomban szünetelt.
A toronymál, íme, itt az a bizonyos kordon
– Ilyen van ősz óta a Turulnál is, bár más okból,
Ott a csempészek és spekulánsok miatt... –;
A kordon mögött a karhatalom cirkált,
Őt persze átengedték az útlezáráson.

Binder Gyula protokollfőnök várta miniszterelnökét
A krízisközpont portáján, ahová megbeszélték.
Egy volt szállodában rendezkedett be a stáb.
Reggel óta itt ülésezett a Nemzetbiztonsági Kabinet.
„Miniszterelnök úr, egy rossz hír. Leállt a fogaskerekű
Kábellopás miatt.” „Mikor?” „Este hat után.”
„Úristen, milyen emberek vannak, ilyenkor lopni...
Már csak ez hiányzott.” „Az elkövetők
Az ítéletidő beköszöntét használták ki,
És fura fintorként pont az eljegesedést
Akadályozó kábeleket lopták el...
Úgyhogy most kókadtan csüggenek alá
A lecsupált felsővezetékek.”
„Azonnali intézkedést kérek, Gyuszi!”
„Folyamatban.”

A krízisközpontba sorra futottak be a jelentések.
A környéken harminc-negyven vonat
Akadt el rémisztő torlásokban,
Utasok ezrei voltak kénytelenek
A szerelvényen tölteni az éjszakát.
Mivel ilyenformán elakadt a szállítmányozás is,
Tegnap óta üresen állnak a szupermarketek.
Közönség híján és rendeletre sorra bezártak

A színházak, mozik, hangversenytermek és diszkotékák,
Zárva volt az Opera, az összes színházak
(Kivéve az ellenzékiek és földalattiak,
Mert ők most éltek a legnagyobb szezon
A klímapeszsimum és a politika kettős prése alatt...);
Végül az iskolák csukták be az ajtót.

Estétől a fegyveres erők, a segélyszolgálatok emberei
És a menedékkeresők kivételével
Mindenkinek tilos volt autóba ülni.
Legutóbbi sajtóközleményében
Tárkány Béla budapesti főpolgármester
Fölszólított, hogy mindenki maradjon otthon;
Nem lehetőleg, hanem immár kötelezően.
„Kedves polgártársak, próbáljunk
Mindent föllelni sajtó körzetünkben!”

Egy nyomtatott hírnep is előkerült, afféle utolsó fecske.
„A boltokat szedett-vedett bandák fosztogatják
A mínusz húsz-huszonöt fok
Erkölcöket megbénító cselekvéskényszerében”,
Fogalmazott Kőnig Attila, jeles humanista író
(„Bénító cselekvéskényszer”...: bármit is jelentsen ez).
A fosztogatásoknak egyelőre nem volt politikai
Színezete vagy ellenzéki vonatkozása
(Bár Kőnig megpróbált azt is tulajdonítani nekik).
Igaz, nem kevés harag volt jelen az utcán,
És voltak, akik máris éheztek, nem is kevesen.

Az ítéletidő átvonulása százaz
Nagyságrendben emberéletet követelt
(Autóbaleset, gyorsajtás, némi sebességmámor,
Hókásás út vagy a gumik gyalázatos állapota...).
Hajléktalanok fagytak halálra, haltak éhen;
Sokféleleppen lehetett csapdába futni.
Egy jó külsejű, göndör, barna férfi is megállt Radák előtt.
„Igen, Dolina úr? Majdnem az életünk
Függ attól, hogy mit jósol ön.” „Miniszterelnök úr,
Jósolni, azt soha... Csak mondom, ami biztos.
Úgy néz ki, hétvégén átsöpör az országon a szél,
S a vihar megint a Dunántúlt és Pest megyét sújtja legerősebben.
Holnapra megint méteres hó fenyeged.” „Értem.”

„Kezét csókolom. Ismerjük egymást”,
Mondta Radák. Aztán a nő kezét nyújtott,
Radákra, majd zavartan félrenézett. Hátrálva
Férjébe ütközött, s ekkor odaadóan
A meteorológus vállára hajtotta a fejét.
A nő mint hogyha engem provokálna
Ezzel a nyilvános dörgölözéssel.
Keskeny metszésű, kék szeme van,
Ami a gyöngém. Olyanok, mint egy mindent túlélő
És megmenekült házasság, gondolta Radák.
„Jó éjszakát, miniszterelnök úr”, búcsúzott a pár.

Radák megint a számítógépek képernyőit fölé hajlított.
Látták, hogy most a közösségi oldalakon
Leggyorsabb a híráram. Volt, aki följánlotta
A segítségét Facebookon a városhatárban elakadtaknak,
És csakhamar meg is jelent a bajba jutott autó mellett
Forró teával és lapáttal a kézben (mert sürgősen ki is
Posztolta saját magát a dicsőségtablóra).
A tanulságokból okulva használjanak a hivatalos
Szervek is Facebookot, javasolta Dolina.
Így egy darabig hatékonyabb lett a mentés,
De késő estére lefagyott a Facebook is.
Akadozott a közlekedési cégek
Ügyfélszolgálati szervere is a túlterheléstől.
A bejövő hívásokra nem jutott elég diszpécser,
Pedig százakat fogadtak föl újonnan.

A következő percben jelentette
A miniszterelnöknek egy asszisztens,
Hogy a Ferihegyi repülőtéren regisztrált
Mínusz huszonöt és fél fok százéves csúcsot döntött meg.
A dermesztő hideg most már tizenötmillió embert érintett.
Ezer repülőjáratot töröltek négy nap alatt.
„Ferihegy nem indít és nem fogad,
Miután tegnap egy kisgép leszállás után
Megcsúszott és hóbuckának ütközött”,
Hadarta a rádióban egy elvékonyodó női hang.